

BIBLIÁNK

☞ A MAGYAR BIBLIATÁRSULAT HÍRLEVELE ☛

XXIII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM • 2023. DECEMBER

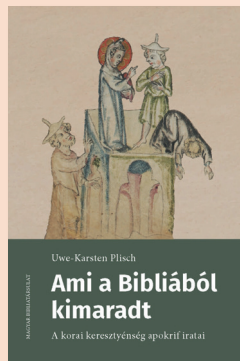
Tartalom: Könyvajánló • Köszöntés az Olvasónak • A Csillagpont Református Ifjúsági Találkozón jártunk • 28. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál • Tarr Kálmán kutatási pályázat • Jelnelyi Újszövetség • Online bibliaismereti versenyek • Bibliai szövegválogatást adományoztunk Tökölön • Ökumenikus bibliafordítás • A Bibliatársulatok Világgyűlése Egmondban • Előző adománygyűjtő akciónkról • Új adománygyűjtő akciónk meghirdetése • Bibliahírek a nagyvilágból

Új adománygyűjtő akciónk:

Teremtésvédelmi kiállítás

Uwe-Karsten Plisch: Ami a Bibliából kimaradt.

A korai keresztyénség apokrif iratai

A szerző fontos kora keresztyén szövegek válogatását kínálja, amelyek az újszövetségi iratok idején vagy röviddel azután keletkeztek, de különböző okokból nem vették be azokat az újszövetségi kánonba. A szövegek önmagukért beszélnek, megbízható fordításban, hiteles információkkal bevezetve, hogy az olvasóknak olyan ismereteket közvetítsenek, amelyek segítenek az apokrifokkal kapcsolatos saját véleményük kialakításában.

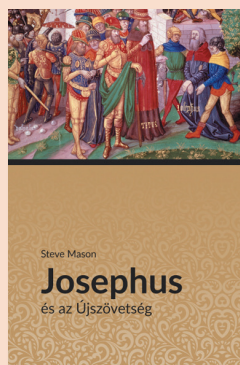
Méret: 150×230, oldalszám: 180, fogyasztói ár: 3000 Ft

Pecsuk Ottó (szerk.): Eljöttetek hozzám.

Bibliai szövegválogatás a fogságban lévőeknek

A fogság és annak feloldása, a szabadság vagy szabadulás kulcsfogalmak a Bibliában, jelezve azt, hogy éppen ilyen kulcsfontosságúak az emberi életben is. Jézus az üdvösséghez vezető egyik legfontosabb feladatként írta elő, hogy viseljünk gondot a „kicsinyekre”, a kisemmizettek-re, az elhagyottakra és a bebörtönzöttekre. Az egyház az első századtól kezdve igyekezett szolgálatba állítani olyanokat, akiknek a legfontosabb feladata ez volt: meglátogatni a bebörtönzötteket. Az ő szolgálatukat segítik az itt összegyűjtött bibliai idézetek.

Méret: 124×183 mm, oldalszám: 136, fogyasztói ár: 1600 Ft

Steve Mason: Josephus és az Újszövetség

Josephus Flavius írásai nélkülözhetetlenek a Kr. u. első század történeti vizsgálatához és megértéséhez. A téma avatott szakértője, Steve Mason alapvető művében bevezetést nyújt a mai olvasónak Josephus személyéhez és írásaihoz, majd elemzi azok lehetséges kapcsolódásait Lukács evangéliumához és Az apostolok cselekedeteihez.

Méret: 150×230 mm, oldalszám: 356, fogyasztói ár: 4800 Ft

A Biblia mindenkié!

Hetvenen túl egyre jobban megérint a megújuló egyházi esztendő ajándéka, amiről így olvashatunk az Evangélikus Énekeskönyvben: „Vegyük komolyan az időt! Az örökkévalóság egy kis darabját ránk bízta Isten, hogy egyszer majd újra visszaadjuk neki. Jönnék és tűnnek éveink. Tavasz, nyár, ősz és tél váltakozása tagolja a természeti évet. Az egyházi esztendőt a Krisztus-ünnepek tagolják. Időszakai segítenek, hogy egy év leforgása alatt szemünk elé táruljon, mit tett értünk Istenünk. Jelenünket meghatározó, jövőnket előkészítő eseményekre figyelünk. Segítenek az ünnepek, hogy gyorsan múltó napjainkat Isten kezéből vegyük, és oda helyezzük vissza.”

Fedezzük fel, hogy nem értelmetlen körforgásról van szó. Nem évismétlésre bukunk, hogy mindent előlről kelljen kezdenünk. Adventi hitünk és reményiségünk szerint évről évre érlelődünk.

Isten kegyelméből egyre bölcsőbb szívhez juthatunk, és az ő dicsőségének érkező fénye egyre inkább meglátszik, átdereng rajtunk (Ézs 60,2).

Keresztény életünknek ezt a ciklikus-ságát érdemes összevetni a Biblia életciklusával, amit a Bibliatársulatok Szövetségének (UBS) honlapja így szemléltet:

Ez az ábra remekül foglalja össze a bibliamisszió ciklikus feladatait és céljait. Ugyanakkor abban is segíthet, hogy saját életünk, küldetésünk döntő lépéseit is meglássuk és megtegyük. Amennyiben felismertük és befogadtuk Isten Jézus Krisztusban megjelent szeretetét, arra hívtunk el, hogy azt lefordítsuk és elérhetővé tegyük mások számára. Azért, hogy ők is elköteleződhessenek a testté lett Ige továbbadására és szolgálatára. Mert, ahogyan az UBS jelmondata hirdeti: „A Biblia mindenkié – Bible for everyone”.

Gáncs Péter
ny. evangélikus püspök,
a MBTA elnöke

Idén is részt vettünk a július 24–29. között Zánkai Erzsébet Üdülőközpontban megrendezett Csillagpont Református Ifjúsági Találkozón a Kálvin Kiadó munkatársaival együtt. A *Túlélőkészlet a Biblia olvasásához* című könyvünkhöz kapcsolódóan a standunkhoz ellátogató fiatalokat arra hívtuk, hogy vegyenek részt a Csillagtúrán, egy egész héten át tartó, a fesztivál

több helyszínét érintő felfedezőjátékon. Játékunk jelmondata így hangzott: „Megélni Istennel, túlélni a Bibliával”. Azok között, akik a tábor hatalmas területén megtalálták a feladatokat tartalmazó csomagokat és megoldották a rejtvényeket, ajándék könyveket sorsoltunk ki. Hagyományos bibliai kvízünket is nagyon sok vállalkozó kedvű fiatal töltötte ki.

Tarr Kálmán kutatási pályázat

Tarr Kálmánról, a Magyar Bibliatársulat és a Kálvin Kiadó néhai vezetőjéről elnevezett kutatási pályázatunkkal ebben az esztendőben Horkay Lászlónak, a Debreceni Hittudományi Egyetem hallgatójának tanulmányát támogattuk 100 ezer forinttal. Az írásmű címe: „A Mózes első és második könyvében előforduló hapax legomenonok fordítása a 16. és 17. századi magyar bibliafordításokban”.

28. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál

Idén ősszel is a budai Millenáris adott otthont a könyvfesztiválnak. Uwe-Kars-ten Plisch: *Ami a Bibliából kimaradt. A korai keresztyénség apokrif iratai* című munkáját itt mutattuk be október 1-jén. A könyvbemutatón közreműködött Pecsuk Ottó és Németh Áron, a magyar kiadás szerkesztői, valamint D. Szebik Imre fordító és Hubai Péter ókortudós.

Dr. Bácskai Károly, az Evangélikus Hittudományi Egyetem oktatója és a jelnyelvi bibliafordítás teológiai konzulense a Szegedi Nemzetközi Biblikus konferencián 2023. augusztus 29-én számolt be a Magyar Bibliatársulat Alapítvány jelnyelvi bibliafordító munkájáról. Az alábbiakban előadása rövidített változatát közöljük:

Az információrobbanás korában a Biblia üzenetének továbbadása nem ütközhet akadályba senki számára. Ez a felismerés közel egy évtizede arra a missziói megértésre juttatta az Ökumenikus Tanács (MEÖT) és a Bibliatársulat (MBTA) munkatársait, hogy a digitális technika felhasználásával a legnagyobb nyelvi ki-

sebbség, a siketek számára is elérhetővé tegyék a Bibliát. A feladat megvalósításának a RÚF 2014 bibliafordítás szövege mintegy előfeltétele, amennyiben a további revíziós, ill. fordítói munka erre a szövegváltozatra épül.

A siketek és nagyothallók esetében az akadálymentesítés nem más, mint az információk látható formában való megjelenítése. Számukra a bibliai kijelentés, valamint az igehirdetésben a Jézus által Istennel helyreállított kommunikációs kapcsolat válhat akadálytalanul hozzáférhetővé és élményszerűvé. Az Újszövetségre vonatkozóan a szöveggondozói feladat az Újszövetség teológiai (krisztológiai) információinak maradéktalan

megjelenítése látható, vagyis jelnyelvi formában. A szakmai kihívást a két szövegváltozat közötti különbség, ill. ezeknek a különbségeknek ismeretében a két szövegváltozat összehangolása adja. Az írott újszövetségi szövegben közvetített teológiai információ és a jelnyelven közölt újszövetségi teológiai információ között ugyanis – minden szokatlan és rendhagyó nyelvi-technikai megoldás ellenére – nem maradhat tartalmi eltérés vagy hiányosság. A RÚF 2014 szövegére alapozott magyar jelnyelvi bibliafordítás így vált az MBTA hosszútávú projektjévé. A vállalkozás különlegessége, hogy egy aktív siket gyülekezet adja annak élő kereteit: a jelnyelvre ültetett újszövetségi szövegeket azonnal „tesztelhetik” a hívők az istentiszteleteken és a bibliaórákon. Ugyanakkor – a legszebb protestáns hagyományokat követve – ez a szolgálat anyanyelvi misszió is, tudniillik a siket személyek anyanyelve a jelnyelv. A jelnyelvi bibliafordítás segítségével úgy lesz érthető számukra a Biblia üzenete, hogy arról közvetlenül anyanyelvükön, vagyis jelnyelven értesülhetnek: „A hit ... hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által” (Róm 10,17). A szakmai feladat egyben keresztény küldetés is, az evangélium közvetítése a siketek felé nyelvi-kulturális úton. Ahhoz, hogy valaki „meghallja” Krisztus beszédét, nem kell lemondania a jelnyelvről és nem kell elsajátítania a hangzó nyelvet, vagyis a kommunikációs akadályba ütközőnek az evangélium érdekében nem szükséges erején felül közeledni az ép testi-fizikai állapothoz. A jelnyelven keresztül történő ígehallgatás is hitre ébreszthet.

A jelnyelvi Újszövetség fordításának elkészítése összetett és munkaigényes folyamat, amely a következő szakaszokból áll:

1. Az írott szöveg (RÚF 2014) alapján súgó-szöveg készítése a jelnyelvi tolmácsok számára.
2. A nyers súgó-szöveg írásmagyarázati és teológiai ellenőrzése, az írott szöveg és a súgó-szöveg összehangolása és pontosítása az írott szöveg teológiai információinak megőrzése érdekében.
3. A helyesbített súgó-szöveg angol nyelvre fordítása és annak megküldése a Bibliatársulatok világszövetsége (UBS) szakértői számára.
4. A UBS szakértőitől kapott írásos vélemény alapján a helyesbített súgó-szöveg felülvizsgálata, a súgó-szöveg véglegesítése.
5. A véglegesített súgó-szöveg jelnyelvi, képi rögzítése.

Bácskai Károly

Online bibliaismereti versenyek

Tavasszal és ősszel a 16. és 17. online bibliaismereti játékunkat rendeztük meg. Nem titkolt célunk volt rávenni a jelentkezőket arra, hogy minél gyakrabban és minél nagyobb kedvvel vegyék kezükbe a Szentírást.

A játék az elmúlt évek során igen népszerűvé vált a tizenévesek és az idősebbek körében egyaránt. A résztvevők száma átlagosan háromszáz felett van. Hente öt feladványt kell megoldani, ami alkalmanként körülbelül negyed órát vesz igénybe.

A válaszok többségét a Biblia egy-egy megadott fejezetében kell felkutatni. Más kérdések zenés videókra, vagy a Biblia Projekt (<https://bibleproject.com/Hungarian>) színes animációs filmjeire épülnek. A kezdő bibliaolvasók így játékosan ismerkedhetnek a Szentírással, és a közértetően megfogalmazott kérdésekre könnyen megtalálják a válaszokat. Azokat pedig, akik egy ideje már olvassák a Bibliát, közös gondolkodásra is hívjuk: egy-egy fontos téma összefüggéseinek alaposabb átgondolására.

Tavasszal a „*Boldog, aki elhitte, hogy beteljesedik*” (Lk 1,45) – A megjövendőlt Messiás című játékban megnéztük, hogy milyen újabb és újabb részleteket árult el Isten az évszázadok során a Messiás születéséről, küldetéséről, személyiségéről, haláláról, feltámadásáról és második eljövételéről – hogy aki csak hall majd róla, felismerje benne a Megváltót.

Ősszel pedig a *Kincskeresés a Biblia földjén* című játékban sorra vettük a legjelentősebb és legérdekesebb régészeti leleteket, valamint képek és videók segítségével bepillantottunk a budapesti Bibliamúzeum lenyűgöző világába is. Arra kerestünk választ, hogy a leletek hogyan kapcsolódnak a Szentíráshoz, illetve hogyan támasztják alá az ott leírtakat.

2023. szeptember 28-án tartották a Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet falai között a református börtönlelkészek értekezletét. Gáncs Péter evangélikus püspök, a Magyar Bibliatársulat Alapítvány elnöke bemutatta a jelenlévőknek a Bibliatársulat gondozásában nemrégiben megjelent *Eljöttetek hozzám. Bibliai szövegválogatás a fogságban lévőknek* című kiadványt.

Püspök úr a szövegválogatás 1000 példányát átadta a börtönlelkészeknek, hogy a könyvek eljuthassanak a fogvatartottakhoz. A Magyar Bibliatársulat még 2021 decemberében e cél érdekében hirdette meg az „Isten ígéje a börtönökben” elnevezésű adománygyűjtő akcióját. Az így befolyt adományok segítették a könyv megjelenését.

Ökumenikus bibliafordítás

2017 őszén kezdte meg a munkáját az a bizottság, melyben protestáns és katolikus bibliatudósok hozzáfogtak egy felekezeti bibliafordítási projekt előkészítéséhez. Ilyen jellegű bibliafordítás magyar nyelven még nem született, ezért elsőként a legalapvetőbb elvi kérdéseket kellett tisztázni. A próba-

szakemberekkel konzultálva – elkészítette az első olvasatot. Ezt követően a protestáns-katolikus vegyesbizottságok filológiai és teológiai szempontok szerint formálták tovább a szövegeket. A próba fordítási folyamat reményeink szerint hamarosan végéhez ér, közben hasonló munkamódszerrel megkezdődött Márk evangéliumának és a Bírák könyvének fordítása is.

Németh Áron

Mintegy 390 küldött a világ 147 bibliatársulatából hat napig ülésezett a hollandiai Egmond aan Zee-ben, 2023. október 13–17. között. A világgyűlés témája „Isten ígéje a világ megbékélése” volt, és hét központi téma köré épült fel a találkozó: bibliafordítás, a nyomtatott Biblia terjesztése, a Biblia népszerűsítése, a diaszpórák közösségei szolgálata, a teremtésvédelem, a bibliamisszió fenntarthatósága és a digitális átalakulás.

A jelenlévők újra elkötelezték magukat amellett, hogy Jézus missziói parancsa értelmében (Mt 28,18–20) minden ember számára lehetővé kell tenni, hogy megismerje a Bibliából Isten életformáló szeretetét. Ezt az elköteleződést fejezi ki az „A Biblia mindenkié” jelmondat.

Az egmondi világgyűlés a United Bible Societies tizedik ilyen globális seregszemléje volt, és a küldöttek utoljára hét évvel ezelőtt, az amerikai Philadelphiában találkozhattak egymással.

A Magyar Bibliatársulatot ez alkalommal Gáncs Péter elnök és Pecsuk Ottó főtítkárs képviselte.

Bibliaterjesztés 2016–2022 között

Összesen 166 millió bibliai irodalom (teljes Bibliák, Újszövetségek és bibliai szövegrészek) került terjesztésre 2022-ben. Ez a szám ötszöröse a 2021-es adatnak, és ezzel már megközelíti a COVID előtti időszak számait. Mindeközben az internetes biblialetöltések száma is hasonló emelkedést mutat. 2022-ben a terjesztett Bibliák 28%-a már internetes letöltés volt. Ez az arány 2021-ben még 21% volt.

Bibliafordítás 2016–2022 között

2022-ben világszerte 81 nyelven készült valamilyen bibliafordítás (egyes könyvek, Újszövetség, teljes Biblia), ezek 753 millió embert érintettek. 100 millió ember nyelven először született bibliafordítás. Mindebből 14 nyelven készült első teljes bibliafordítás.

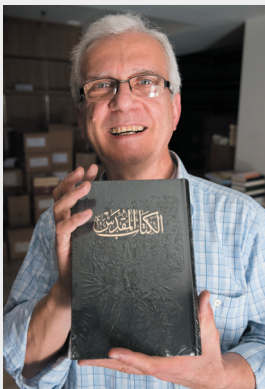
2016–2022 között a bibliatársulatok 373 nyelven folytattak bibliafordítási projekteket. Ezek 3,2 milliárd embert érintettek. Ugyanakkor maradt még munka: 1,5 milliárd ember nyelven még nincs teljes Biblia.

A 2023. pünkösti adománygyűjtő akciónkra, amellyel a Szíriai Bibliatársulat munkáját támogattuk, 1,3 millió forint gyűlt össze, amelyet továbbítottunk szír kollégáinknak. Hálafejezően köszönjük valamennyi támogatóknak!

Az alábbiakban George Andreának, a Szíriai Bibliatársulat vezetőjének a beszámolójából idézünk:

A bibliatársulat munkatársai is azonnal egymást keresték, és hála Istennek a mobiltelefonok működtek, így meggyőződhattunk arról, hogy mindenki életben van. Megbeszéltük, hogy kedden délután megbeszélést tartunk arról, hogyan tudnánk ebben a helyzetben segíteni az embereknek. Nagyon rövid megbeszélés volt, utána

azonnal elindultunk Bibliákkal és evangéliumi füzetekkel a kezünkben, hogy adhasunk azoknak, akik kértek belőlük.

A házaikból kimenekült emberek közül sokan templomok alagsorában húzták meg magukat, róluk tudtuk, hogy keresztyének, ezért közöttük osztottuk szét Isten igéjét. Azonnal elfogytak a nálunk lévő példányok. Vissza kellett térnünk a bibliatársulat raktárához, hogy az egész autót telerakjuk újra. Micsoda kegyelem volt, hogy így tudunk segíteni azokon, akik csak sírtak reménytelenül az átmeneti szállásokon!

A földrengés utáni tizedik napon megszerveztük a trauma-feldolgozó csoportokat, amelyeket cserkészvezetők és gyülekezeti ifjúsági vezetők vezettek.

A csoportok öt hónapig működtek, jelenleg az emberek már a gyülekezetekben találkoznak egymással. Az elmúlt kilenc hónap, az újjáépítés időszakának vezérigéje ez volt számunkra: Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló a bölcs emberhez, aki kősziklára építette a házát. (Mt 7,24)

A bibliatársulatok egmondi világggyűlésén ez év októberében az egyik legfontosabb témaként jelölték meg a küldötték a teremtésvédelem ügyét. Az egyik előadó úgy fogalmazott, hogy sok missziói prioritása lehet a bibliamisszióknak, de ha a felnövekvő nemzedékek értékrendjében teremtett világunk megőrzése és gondozása nem tölt majd be kiemelt szerepet, akkor minden más prioritásunkat elfelejthetjük, hiszen a civilizációnk megmaradása a tét.

A teremtésvédelem teológiai jelszavai: cselekedj helyesen és úgy szolgálj az egyházadat a teremtésvédelem területén. A klímavédelem a bibliai igazságosság fogalmának egyik megnyilvánulása. Egy a bibliamisszióval foglalkozó szervezetnek a jóhíre és a felelősségteljes szolgálat érdekében is oda kell figyelnie arra, hogy a tevékenysége miként hat a környezetre. Az egyháznak és benne főleg a fiataloknak szükségük van olyan jól átgondolt bibliai anyagokra, amelyek feltárják a klímavédelem bibliai alapjait.

Ennek érdekében szeretnénk létrehozni a Portugál Bibliatársulattal közösen egy teremtésvédelmi kiállítást, amelynek táblóit általános és középiskolákban mutathatnánk be a 2024-es év során. Ennek

megvalósításához kérjük támogatóink segítségét. Ha Ön is támogatni szeretné ezt a projektet, kérjük, a hírlevelünkhöz mellékelt postai átutalási csekket vagy banki átutalással küldje el adományát a Magyar Bibliatársulat Alapítványnak. Ossza meg a támogatási lehetőség hírt rokonaival, barátaival vagy a gyülekezeti tagokkal! Kérésre, a levelezési cím ismeretében tudunk még hírlevelet küldeni. Ha munkánkkal vagy az új adománygyűjtő akciónkkal kapcsolatban kérdése van, jelezheti e-mailben (info@bibliatarsulat.hu), vagy telefonon is a (06 1) 209 3033-as számon.

Magyar Bibliatársulat Alapítvány
1113 Budapest, Bocskai út 35.

Adószámunk: 19700739-2-43

Számlaszámunk: 11714006-20267306

PayPal adakozási lehetőség: @HunBS

Ukrajna • A háború sújtotta országban az áldatlan állapotok ellenére szeptember végén megjelenhetett és ünnepélyes keretek között át is adták a legújabb ukrán nyelvű Bibliát, mely tartalmazza a deuterokanonikus könyveket is. Az ünnepélyes átadón minden egyház képviseltette magát, mivel a fordítás valamennyi felekezet számára elfogadott és nagyon várt kiadás volt, különösen is a jelenlegi helyzetben.

Ruanda • A Ruandai Bibliatársulat történetének jelentős mérföldkövéhez érkezett az idei esztendőben, ugyanis megjelentették a Braille nyelvű Bibliát a deuterokanonikus könyvekkel kiegészítve. Ezzel számos ruandai látássérült embert érhetnek el a jövőben. A Bibliatársulat már meg is kezdte a kiadás terjesztését több Ruandában élő népcsoport, mint például a musanze, rwamagana, nyagatare, huye, nyanza és nyaruguru között.

Angola • Az Angolai Bibliatársulat sokrétű munkát folytat, hogy a társadalom minél szélesebb rétegeihez eljuttassa Isten igéjét. A nyugat-afrikai ország fővárosában, Luandában például olyan gyülekezeti munkatársi tanfolyamot szerveztek, melynek elvégzését követően a résztvevők a börtönökben vezethetnek bibliaköröket. Megalapították az első bibliatudományi szemináriumot is, ahol a bibliafordítások munkatársai elmélyíthetik ismereteiket.

Kanada • A Kanadai Bibliatársulat, számos indián szakfordító és támogatók kitartó áldozatvállalásának és erőfeszítéseinek köszönhetően, közel 200 év elteltével elkészítette az első mohawk nyelvű Szentírás-fordítást. A kanadai indián közösség számára ez hatalmas előrelépés, hiszen anyanyelvükön olvasni Isten igéjét a legnagyobb öröm.